

OBČINA ROGAŠKA SLATINA
OBČINSKI SVET

Izletniška ulica 2, 3250 Rogaška Slatina

T: 03 81 81 700

F: 03 81 81 724

E: obcina@rogaska-slatina.si

Številka: 0320 – 0004/2025

Datum: 23. 4. 2025

Zadeva: Gradivo za 15. točko dnevnega reda 24. redne seje Občinskega sveta Občine Rogaška Slatina

Predlagatelj: mag. Branko Kidrič, župan

Zadeva: Letno poročilo JZ Knjižnica Rogaška Slatina za leto 2024.

Pravne podlage: Statut Občine Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 67/17)
Poslovnik Občinskega sveta Občine Rogaška Slatina (Uradni list RS, št. 67/17, 25/25)

Poročevalka: mag. Nataša Koražija

Opomba: Občinski svet Občine Rogaška Slatina se je seznanil z Letnim poročilom JZ Knjižnica Rogaška Slatina za leto 2024.

LETNO POROČILO JZ KNJIŽNICA ROGAŠKA SLATINA ZA LETO 2024 – POVZETEK

(Celotno letno poročilo je objavljeno na povezavi:

<https://www.knjiznica-rogaska-slatina.si/wp-content/uploads/2025/02/CELOTNO-Letno-porocilo-2024-ZA-OBJAVO.pdf>)

Pripravila:

mag. Nataša Koražija,
direktorica

Uvod

Knjižnica je sinonim za izobraževanje, osebno rast, kulturo, zabavo, dostop do informacij v vsakem družbenem okolju ipd. V njenem okrilju se hranijo in širijo bogastvo znanja, literatura, znanstvena dela ter zgodovinske in kulturne dragocenosti, ki bogatijo posameznike in skupnosti. Knjižnice niso zgolj prostori za izposajo knjig, ampak tudi stičišča za izmenjavo idej, razvijanje intelektualnih veščin, izvajanje izobraževalnih in kulturnih programov ter spodbujanje razvoja bralne pismenosti. Knjižnica spodbuja kreativnost, radovednost in samostojno raziskovanje, obenem pa deluje kot pomemben vir za izobraževanje, usposabljanje in osebno rast. Z raznovrstnimi programi, ki segajo od bralnih krožkov do delavnic za digitalne veščine, knjižnica podpira posameznike v vseh fazah življenja, bodisi da gre za otroke, mladostnike, odrasle ali starejše. Za lokalno skupnost je knjižnica prostor, kjer se utrjuje občutek pripadnosti, saj organizira različne dogodke.

Tudi v letu 2024 je naša knjižnica aktivno služila svojim uporabnikom; ponujala je širok spekter storitev in programov ter se prilagajala potrebam sodobne družbe. Letno poročilo predstavlja pregled vseh naših dejavnosti, dosežkov in izzivov v preteklem letu. Obenem so v poročilu zajeti tudi ključni kazalniki uspešnosti, ki odražajo pomembnost knjižnice v lokalnem okolju in njen prispevek h kulturnemu razvoju.

Poročilo natančno analizira aktivnosti, projekte, obseg izposoje, obiskovanje ter različne sodelovalne pobude, ki so oblikovale našo knjižnico kot dinamičen center znanja in kulture. Naša zaveza ostaja ista: zagotavljanje kakovostne in dostopne storitve za vse člane naše skupnosti.

Področje delovanja

Knjižnica Rogaška Slatina opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za 14.732 prebivalcev (Vir: <http://www.stat.si> – zadnji razpoložljivi 1. 7. 2024) na območju občin Rogaška Slatina in Rogatec. Svojo podobo gradi na strokovnosti, profesionalnosti ter prijaznosti do uporabnikov in okolja.

Število prebivalcev na območju občin ustanoviteljic, ki hkrati predstavljajo potencialne uporabnike knjižnice, je predstavljeno v spodnji tabeli.

Občina	Število prebivalcev
Rogaška Slatina	11.644
Rogatec	3.088
Skupaj	14.732

Tabela 1: Razdelitev prebivalcev po občinah ustanoviteljicah

Vse naše enote delujejo kot informacijsko, kulturno, sprostitevno, izobraževalno, komunikacijsko in socialno središče lokalne skupnosti. Mreža knjižnic je zasnovana celovito, povezana je z ostalimi knjižnicami, predvsem pa z ostalimi organizacijami v lokalni skupnosti, še zlasti s šolami, kulturnimi ustanovami, JSKD in društvi. Na tak način je vzpostavljena povezava za izmenjavo informacij, idej, storitev in strokovnega znanja.

Knjižnica Rogaška Slatina je osrednja knjižnica za območje obeh občin. Skrbi za usklajevanje nabavne politike gradiva na svojem območju, spremlja in usmerja strokovno delo na podlagi dogovorjene knjižničarske politike, organizira delo v krajevni knjižnici, skrbi za strokovno izpopolnjevanje knjižničarskih delavcev, svetuje, zbira podatke o delovanju knjižnic na svojem območju in vodi njihov razvid.

V obeh enotah nudimo obiskovalcem podobne storitve:

- izposajo knjižničnega gradiva na dom in/ali v čitalnico,
- medknjižnično izposajo,
- prireditve za otroke in odrasle,
- uporabo interneta,
- uporabo elektronskih baz in še mnoge druge.

V osrednji knjižnici imamo še domoznanski oddelek, kjer hranimo domoznansko gradivo s področja občin Rogaška Slatina in Rogatec.

Vodstvo in organi JZ Knjižnica Rogaška Slatina

Svet zavoda

Svet zavoda je v letu 2024 deloval v naslednji sestavi:

Sestav sveta zavoda	Članice
4 predstavnice ustanoviteljic	Marija Čakš Polonca Golob Kovačič Maja Kampos Čuček (predsednica Sveta) Polonca Krobat
1 predstavnica zaposlenih	Maja Novak (namestnica predsednice)
1 predstavnica uporabnikov	Hermína Bobek

Tabela 1: Sestav Sveta zavoda 2024–2029

Svet zavoda je imel v letu 2024 dve seji; eno konstitutivno in eno redno. Opravljal je tekoče naloge, ki jih določajo ustanovitveni akti knjižnice, zakoni in podzakonski akti.

Javni zavod je vodila direktorica mag. Nataša Koražija, ki je predstavljala in zastopala zavod ter odgovarjala za zakonitost dela zavoda. Direktorica je opravljala poslovodno funkcijo in funkcijo strokovnega vodenja. Kot vodja knjižnice in strokovna delavka sem:

- pripravila poslovni del Letnega poročila knjižnice za leto 2023,
- pripravila Program dela in s pomočjo računovodstva finančni načrt za leto 2024, usklajena s proračunskimi sredstvi,
- pripravila Letni načrta nakupa knjižničnega gradiva in prijavo na razpis Ministrstva za kulturo za nakup knjižničnega gradiva za leto 2024,
- pripravila prijavo na razpis Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa IKT-opreme in pripravila tudi zaključno poročilo,
- pripravila zaključno poročilo o nakupu knjižničnega gradiva za leto 2023 za potrebe Ministrstva za kulturo,
- pripravila statistične podatke za potrebe NUK-a,
- izvajala vse naloge na področju varnosti in zdravja pri delu v skladu s sprejeto izjavo o varnosti z oceno tveganja,
- organizirala in delno izvedla sodelovanje z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi zavodi v občini,
- preko medijev obveščala javnost o delovanju knjižnice in dogodkih v knjižnici,
- se izobraževala,
- se udeleževala javnih prireditev,
- sodelovala pri pripravi promocijskih materialov,
- koordinirala delo v zavodu,
- skrbela za motivacijo zaposlenih.

Knjižnica Rogaška Slatina je bila v letu 2024 včlanjena v Združenje splošnih knjižnic Slovenije, strokovne delavke knjižnice pa so bile včlanjene v Društvo bibliotekarjev Celje.

Dolgoročni cilji JZ Knjižnica Rogaška Slatina

Vodstvo

- Zagotavljati vse potrebne kadrovske, finančne, prostorske in druge pogoje za izvajanje poslanstva knjižnice.
- Motivirati osebje tako, da bo pripravljeno na ustrezne spremembe knjižničnih storitev, ki se bodo dogajale zaradi spremenjenih potreb uporabnikov.
- Razviti knjižničarsko dejavnost za območje občin Rogaška Slatina in Rogatec v skladu s strokovnimi smernicami razvoja knjižničarske stroke v Sloveniji.

Knjižnične storitve

- Dosledno skrbeti za kakovostno in ažurno nabavo knjižničnih gradiv na vseh nosilcih zapisa.
- Temeljno knjižnično zbirko graditi tako, da bodo lahko skupine prebivalcev s posebnimi potrebami uporabljali oz. koristili čim več knjižničnega gradiva in ostalih informacijskih virov.
- Omogočati enostaven, brezplačen in učinkovit dostop do informacijskih virov, oblikovati baze lokalnega pomena.
- Vzdrževati članstvo na trenutni ravni in vpisati čim več mladih bralcev.
- Zagotavljati individualno pomoč in svetovanje uporabnikom pri zadovoljevanju informacijskih potreb.
- Slediti razvoju računalniške, programske in komunikacijske tehnologije, ki omogoča nemoteno funkcioniranje knjižnice, in jo uvajati v knjižnico.
- Skrbeti za pestro prireditveno dejavnost, vključno s projekti, ki jih knjižnica izvaja samostojno ali v sodelovanju z drugimi deležniki.

Knjižnično osebje

- Skrbeti za pridobivanje dodatnih znanj, stalno strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje strokovnih delavcev v skladu s finančnimi zmožnostmi in potrebami.
- Razvijati profesionalen odnos osebja do dela in uporabnikov.
- Zagotavljati ugodno delovno okolje.
- Uveljaviti vlogo knjižničarja kot strokovnjaka.

Letni cilji

Glede na 2. člen Zakona o knjižničarstvu je Knjižnica Rogaška Slatina v letu 2024:

- zbirala, obdelovala, hranila in posredovala knjižnično gradivo,
- zagotavljala dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- oblikovala podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- sodelovala v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivala nove uporabnike, jih izobraževala in informacijsko opismenjevala.

Glede na 16. člen Zakona o knjižničarstvu je Knjižnica Rogaška Slatina v letu 2024:

- sodelovala v vseživljenjskem učenju,
- zbirala, obdelovala, varovala in posredovala domoznansko gradivo,
- zagotavljala dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirala posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirala kulturne prireditve.

Poleg tega so letni cilji knjižnice v letu 2024 bili še:

- izbira in nakup opreme, ki ni zajeta v opisu celotne opreme prostorov,

- na razpisu Ministrstva za kulturo pridobiti sredstva za nakup knjižničnega gradiva,
- pri nabavi knjižničnega gradiva upoštevati strokovne smernice knjižničarske stroke,
- vključevanje e-gradiva (Audibook in Cobiss Ela) v zbirko in skrbeti za promocijo le-tega ter nuditi pomoč članom knjižnice pri izposoji le-tega,
- kakovostno in odgovorno delo v izposoji,
- razvijati in izvajati dejavnosti za dvig bralne kulture, vključno s postavitvijo in opremo knjigobežnic.

Pridobivanje gradiva

Gradivo v naši knjižnici je urejeno po sistemu UDK – univerzalna decimalna klasifikacija, ki razvršča znanje v deset glavnih skupin, označenih s števili od 0 do 9 (razen 4, ki je nezaseden). Znotraj UDK je gradivo urejeno po abecedi avtorjev. Večina gradiva je v prostem pristopu, v skladišču so zgolj duplikati ali manj iskano, a kakovostno gradivo. Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle in je urejeno po starostnih stopnjah.

Pri nakupu knjižničnega gradiva upoštevamo vse vidike potreb in zahtevnostnih stopenj naših uporabnikov. Zavedamo se, da pri iskanju informacij za vse uporabnike ne moremo upoštevati istih meril. Informacije in gradivo morajo biti zastopani po različnih stopnjah zahtevnosti, od poljudnoznanstvenih do strokovnih. Pri nabavi gradiva upoštevamo tudi visok obisk šolajoče se mladine (od osnovne šole do fakultete), vedno večje število priseljencev iz drugih jezikovnih območij ter njihove potrebe po gradivu in informacijah.

Seveda z veseljem prisluhnemo željam in potrebam naših uporabnikov ter tudi s pomočjo analiz posameznega okolja in uporabnikov, kjer knjižnica deluje, ustvarjamo ustrezno knjižnično zbirko. Dosledno upoštevamo merila ugotovljenih potreb okolja in zahtevnosti uporabnikov ter cilje lokalne skupnosti. Uporabniki ne povprašujejo le po novostih, veliko gradiva potrebujejo tudi za izobraževanje in študij, zato se v tem primeru povežemo z ustreznimi institucijami in uporabimo možnost medknjižnične izposoje.

Prirast knjižničnega gradiva

Za uspešno delovanje knjižnice je pogoj zagotavljati čim višjo kakovost knjižničnih zbirk, njihovo aktualnost ter prilagojenost potrebam uporabnikov in ciljem kulturne politike. Pri nakupu gradiva skrbimo tudi za nakup e- in zvočnih knjig. Uporabnikom zagotavljamo dostop do elektronskih podatkovnih baz, do spletnih gradiv države in lokalne skupnosti ter dostop do digitalizirane kulturne dediščine. Temeljni dokument za izgradnjo knjižnične zbirke je bil Letni načrt nakupa knjižnega gradiva za leto 2024, tudi za uporabnike s posebnimi potrebami.

Knjižnica pridobiva gradivo tudi z darovi, vendar je tega zanemarljivo število, in zamenjavo, česar pa je še manj. Z zameno se nadomesti gradivo, ki ga bralci izgubijo, poškodujejo ali uničijo. Darove umestimo v knjižnično zbirko, če je to potrebno, sicer pa jih umestimo v knjigobežnice.

Pri nakupu smo skušali slediti strokovnim priporočilom, ki pravijo, da je pri nabavi knjižničnega gradiva treba nabaviti 50 % strokovnega in 50 % leposlovnega gradiva, znotraj tega pa 30 % gradiva za otroke in mladino ter 70 % gradiva za odrasle. Dosegli smo razmerje 50 % stroke in 50 % leposlovja ter 34 % gradiva za otroke in mladino in 66 % za odrasle.

Ves čas smo upoštevali tudi potrebe in želje uporabnikov. Knjižnica je imela lani za nabavo knjižničnega gradiva na voljo 49.500 EUR; z ministrstva smo pridobili 19.500 EUR, z Občine Rogaška Slatina 24.000 EUR in 6000 EUR z Občine Rogatec.

FINANCER	ZNESEK/EUR	ODSTOTEK
Občini ustanoviteljici	30.000,00	61
Rogaška Slatina	24.000,00	49
Rogatec	6.000,00	12
Ministrstvo za kulturo	19.500,00	39
Skupaj	49.500,00	100

Tabela 2: Sredstva za nakup knjižničnega gradiva, vključno z e- in zvočnimi knjigami

Celotni prirast knjižničnega gradiva v letu 2024 je znašal 1818 enot konvencionalnega gradiva (z nakupom smo pridobili 1768 enot, 49 enot gradiva je bilo podarjenega, 1 smo pridobili kot zamenjo), kar pomeni 125 enot na 1000 prebivalcev, Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, 28/23) določa minimalni prirast 150 enot na 1000 prebivalcev. Žal tudi letos predpisov nismo dosegli, saj so se cene knjig drastično povišale. Kupili smo tudi paket s 100 licencami zvočnih knjig (leposlovno in strokovno gradivo).

Zaradi nesprejemljivih finančnih zahtev smo v letu 2024 prenehali sodelovati z založbo Beletrina, ki je upravljala platformo Biblos. Junija 2024 je začela prva javna platforma, imenovana Cobiss Ela. Nastala je s pomočjo IZUM-a in deluje na popolnoma drugačen način, kot je Biblos. Založbe na platformo nalagajo e-knjige, knjižnice pa lahko prav vsako prenesejo v lokalno bazo, od tam pa si jih preko aplikacije na svoje pametne naprave naložijo člani knjižnice. Knjižnica plačuje izposoje (cena izposoje je zelo nizka; od slabega evra do treh evrov); od junija do decembra smo za izposoj e-knjig plačali 138 EUR za 125 izposoj, kar je znak, da e-knjiga še vedno ni najbolj priljubljena oblika knjige.

Prirast po naslovih in izvodih ter tipu gradiva (nakup)

VRSTA GRADIVA	Naslovi	Izvodi
Knjige	1389	1702
Neknjižno gradivo	0	0
Serijske publikacije	90	116
Skupaj	1.479	1.818
Zvočne knjige	100	100
SKUPAJ	1.579	1.918

Tabela 3: Prirast knjižničnega gradiva

Prirast izvodov gradiva po enotah knjižnice

Kot že rečeno, smo v letu 2024 z nakupom, darovi in zameno pridobili 1.818 enot konvencionalnega gradiva. V tabeli 5 je prikazan prirast knjižničnega gradiva v obeh enotah v letih od 2020 do 2024.

Enota	2020	2021	2022	2023	2024
Rogaška Slatina	1.253	1.673	1.464	1.485	1.449
Rogatec	402	610	439	446	369
Skupaj	1.655	2.283	1.903	1.931	1.818

Tabela 4: Prirast izvodov konvencionalnega gradiva po enotah knjižnice med letoma 2020 in 2024

Prirast neknjižnega gradiva

V Knjižnici Rogaska Slatina v letu 2024 neknjižnega gradiva nismo nabavljali. Upad nabave tovrstnega gradiva je praksa zadnjih nekaj let. Zaradi dostopa do spletnih in televizijskih ponudnikov povpraševanja po tovrstnem gradivu več ni, zato tudi ponudbe praktično ni več.

Enota	2020	2021	2022	2023	2024
Rogaška Slatina	33	18	6	0	0
Rogatec	10	5	2	0	0
Skupaj	43	23	8	0	0

Tabela 5: Prirast enot neknjižnega gradiva med letoma 2020–2024

Vrednost gradiv in povprečna cena

Za nakup gradiva smo imeli v letu 2024 na voljo sredstva, pridobljena od naslednjih financiranj, in sicer po naslednjih postavkah:

Financer	Znesek EUR	Število enot	Povprečna Cena/EUR
Ministrstvo za kulturo (konvencionalno gradivo)	17.863	570	31,30
Ministrstvo za kulturo (nekonvencionalno gradivo)	1.637		
• od tega za Cobis Elo	138	125 (izposoja)	1,10
• od tega za Audibook	1.499	100	(izposoja/enoto) 14,99
Občina Rogaška Slatina in Občina Rogatec	30.000	1.198	25,04
SKUPAJ	49.500	1.768	27,07

Tabela 6: Povprečna cena gradiva glede na znesek po financerjih

Skupna vrednost gradiva, kupljenega v letu 2024, je 49.500 EUR. 1637 EUR smo porabili za nakup zvočnih knjig in izposajo knjig s portala Cobiss Ela. Povprečna cena nakupljenega konvencionalnega gradiva tako znaša 27,07 EUR. Iz tabele je mogoče razbrati, da je tiskano gradivo, ki je kupljeno s sredstvi ministrstva, precej dražje od ostalega, saj gre za zelo kakovostno gradivo, za ponatise, izvirno slovensko leposlovje za odrasle in mladino ipd., kar v načrtu nakupa ob prijavi na razpis za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva Ministrstvo za kulturo od nas tudi zahteva.

Knjižnična zaloga

Knjižnično gradivo je v obeh knjižnicah postavljeno v prostem pristopu in po sistemu Univerzalne decimalne klasifikacije (UDK). Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle. Leposlovje je v mladinskem oddelku urejeno po starostnih stopnjah, strokovna literatura pa po UDK-sistemu. Gradivo, ki je manj iskano, starejše in ga kot takega imamo v več izvodih, je postavljeno v skladišču.

Knjižnično gradivo na dan 31. 12. 2024 po enotah

Zaloga knjižničnega gradiva po enotah (pregled 2020–2024)

Enota	2020	2021	2022	2023	2024
Rogaška Slatina	51.968	53.276	54.838	55.003	55.997
Rogatec	19.412	19.794	19.864	20.135	20.470
Skupaj	71.380	73.070	74.702	75.138	76.467

Tabela 7: Zaloga knjižničnega gradiva po enotah med letoma 2020–2024

Odpis knjižničnega gradiva

Knjižnica izloča in odpisuje poškodovano, umazano, nepopolno gradivo, katerega deli so uničeni, odvečne izvode, po katerih ni več povpraševanja, zastarelo gradivo in starejše izdaje, ki se lahko nadomestijo z novejšimi. Tako smo lani z rednim odpisom izločili **489 enot** gradiva zbirke v vrednosti **8715,82 EUR**, in sicer 6.917,18 EUR v Rogaški Slatini in v Rogatcu 1798,64 EUR.

Vrsta gradiva	Št. enot (Rog. Slatina)	Št. enot (Rogatec)	SKUPAJ
Knjige	343	2	345
Neknjižno gradivo	5	/	5
Serijske publikacije	107	32	139
Skupaj	455	34	489

Knjižnice smo za ovrednotenje odpisanega gradiva uporabljale različne metodologije, ker smo imeli v programu zaradi prenosa starega fonda te knjige zapisane brez vrednosti. Zato smo pristopili k skupni rešitvi. IZUM je namreč v sodelovanju z revizorji na osnovi skupne vrednosti knjižne zbirke vseh slovenskih splošnih knjižnic izračunal povprečno vrednost knjige in ta znesek, ki je 14,77 EUR, programsko vnesel v vsa polja brez cene. Na osnovi tega smo potem določili ceno odpisa tako, da ustreza vsem predpisom.

Članstvo, obisk in izposoja

Članstvo

V Knjižnici Rogaška Slatina smo imeli v letu 2024 2.701 aktivnega člana (aktivni člani so tisti, ki so knjižnico obiskali vsaj enkrat v letu v obeh enotah). Lani se je v knjižnico na novo vpisalo 295 novih članov, kar v povprečju in upoštevajoč delovne dneve pomeni 1 novovpisanega člana na dan.

Glede na status članov v obeh knjižnicah izstopajo osnovnošolski otroci (37 %). Visoko število vpisanih osnovnošolcev lahko povežemo tudi z uspešnostjo projekta Rastem s knjigo, v katerega je naša knjižnica vključena že več let, z dobro razvito bibliopedagoško dejavnostjo knjižnice v osnovnih šolah obeh občin ustanoviteljic ter z odmevnimi in dobro obiskanimi dogodki za otroke. Želimo si, da najmlajši obiskovalci knjižnico prepoznajo kot odlično sopotnico najprej na poti izobraževanja, poleg tega pa tudi kot prostor za krepitev socialnih stikov in osebne rasti.

Obisk v knjižnici

Storitev	2020	2021	2022	2023	2024
Izposoja na dom in v čitalnico	37.918	34.254	35.267	34.998	35.162
Obisk prireditev	863	1.296	2.014	3.835	3.916
Skupaj	38.781	35.550	37.281	38.833	39.078

Tabela 8: Obiski v knjižnici med letoma 2020–2024

Knjižnico je v letu 2024 obiskalo 39.078 ljudi, od tega 35.162 zaradi izposoje gradiva in 3.916 zaradi obiska prireditev (sem se šteje tudi obisk razstav).

Izposoja gradiva

Izposoja konvencionalnega gradiva

V letu 2024 smo v obeh enotah evidentirali izposajo 126.624 enot gradiva, kar pomeni 47 enot na aktivnega člana. Še vedno je v prednosti izposoja leposlovja (pribl. 65 %), preostanek (pribl. 35 %) pripada izposoji strokovnega gradiva.

Izposoja e-gradiva

Izposoja e-knjig

Kot že rečeno, v letu 2024 slovenske splošne knjižnice nismo več podaljšale pogodbe z založbo Beletrina, ki je upravljala portal Biblos. Uporabniki tako preko knjižnic več ne morejo dostopati do e-knjig preko omenjene platforme (lahko pa zasebno, če se včlanijo pri njih). Namesto tega je bil uveden nov portal Cobiss Ela, ki omogoča lažji in učinkovitejši dostop do digitalnih gradiv. Cobiss Ela je sicer del obstoječega sistema Cobiss, ki je že dolgo osnovno orodje za iskanje knjižničnih gradiv v Sloveniji. Nova platforma ponuja širok spekter e-knjig mnogih slovenskih založb, ki so na voljo za izposajo. Knjižnice te knjige prenesejo v svojo lokalno bazo, da so članom na voljo za izposajo, in za omenjeno plačuje izposojevalnino. V lanskem letu, natančneje od junija 2024, ko je platforma zaživela, pa do konca decembra je bilo izposojenih 125 enot tega gradiva. Podatek kaže, da kljub razširjeni ponudbi izposoja tovrstnega gradiva ni priljubljena. Najpogostejši uporabniki so učenci in dijaki, ki potrebujejo določene naslove za domača branja, tekmovanja, maturo ipd.; ostali še vedno raje posegajo po tiskani knjigi.

Izposoja zvočnih knjig

V letu 2021 smo uporabnikom ponudili novo obliko elektronske izposoje gradiva – zvočne knjige – na platformi Audibook, ki je prva slovenska spletna platforma. Vsem slovenskim javnim knjižnicam omogoča

izbor in naročanje avdio knjig v slovenščini, vsem članom knjižnic pa enostavno in varno izposojajo. Uporabnikom smo v »branje z ušesi« ponudili 100 novih naslovov zvočnih knjig (še 300 jih je iz let 2021, 2022, 2023); do konca leta 2024 beležimo 105 izposoj tega gradiva, kar pomeni, da se je uporaba tovrstnega gradiva glede na leto 2023 zmanjšala, in sicer za skoraj 50 %.

Domoznanska dejavnost

Popis neinventariziranega gradiva

V preteklem letu smo začeli popisovati neinventariziranega arhivskega domoznanskega gradiva, v prvi vrsti starejših rokopisov oz. tipkopisov, namen preglednosti tovrstnega gradiva.

Datiranje in organiziranje zbirke starih razglednic

Na podlagi podrobnejših spletnih primerjav razglednic z gradivom drugih ustanov oz. zbirateljev je bilo v preteklem letu okvirno datiranih ok. 150 starih razglednic in fotografij brez zanesljivih identifikacijskih podatkov (tiskar, založnik, leto izida/izdelave). Slednje so bile nato umeščene v že obstoječe tematsko in časovno urejene sklope oz. albume, kjer čakajo na pripravo bibliografskih zapisov in vnos v bazo COBISS. Večina obravnavanega gradiva izhaja iz pridobljene zaokrožene zbirke nekdanjega lokalnega zbiratelja.

Digitaliziranje slikovnega gradiva

Nadaljevali smo z digitalizacijo slikovnega gradiva, predvsem zbirke starih razglednic in fotografij. Skeniranih je bilo dodatnih 245 enot gradiva, poleg tega je bilo na željo uporabnikov oz. ustanov ponovno (v večji ločljivosti) skeniranih prek 100 (sicer že prej digitaliziranih) starih razglednic za potrebe izdelave kakovostnih reprodukcij in objav slikovnega gradiva.

Katalogizacija slikovnega gradiva

V preteklem letu smo se posvetili problemu prepoznavanja in razreševanja duplikatov bibliografskih zapisov v lokalni ter vzajemni bazi. Ob množici sicer zelo podobnega slikovnega gradiva negotovega izvora namreč pogosto prihaja do napačne interpretacije pogosto pomanjkljivih podatkov ter posledično kreiranja duplikatov zapisov v vzajemni bazi. V vzajemno bazo COBISS je bilo dodanih tudi 15 novih bibliografskih zapisov z natančnimi opisi posameznih motivov razglednic, kar omogoča njihovo prepoznavnost oz. preprečuje nastanek duplikatov v bazi. Poudarek na primerkih, ki jih je bilo možno precizno datirati na podlagi leta izdelave oz. okvirno na podlagi drugih preverljivih podatkov (poštni žig, znamka, podatki o založniku oz. tiskarju), zaradi česar so možnosti nastanka novih duplikatov bibliografskih zapisov v vzajemni bazi minimalne.

Posredovanje domoznanskih informacij

Najpogostejše interakcije z uporabniki domoznanske zbirke v letu 2024 predstavljajo zahteve posameznikov ali ustanov po tematskih poizvedbah o gradivu/iz gradiva, predvsem v študijske namene in za pripravo razstav. Vključevale so iskanje, reproduciranje in posredovanje domoznanskega gradiva oz. informacij iz le-tega, predvsem v obliki fotokopij in v digitalni obliki. Največ povpraševanj je bilo po digitaliziranem slikovnem gradivu na določeno temo (stare fotografije lokalnega prebivalstva (predvsem zdraviliškega osebja), razglednice z motivom posameznih stavb (po priljubljenosti prednjači Zdraviliški dom), upodobitve pomembnejših zdraviliških gostov ter dogodkov.

Predstavitve domoznanskega gradiva

Gradivo domoznanske zbirke je bilo v sklopu bibliopedagoških projektov predstavljeno skupinam osnovnošolcev in dijakov Šolskega centra Rogaška Slatina, ki vsakoletno sodelujejo s knjižnico. Podrobnejše zanimanje za zbirko starih razglednic je v preteklem letu izkazalo 39 posameznih obiskovalcev knjižnice, predvsem ljubiteljskih zbirateljev, ki so želeli dobiti vpogled v obstoječe gradivo. Znatno zanimanje za zbirko starih razglednic in zgodovino Rogaške Slatine so izkazali tudi tujci, ki se zadnja leta priseljujejo v Rogaško Slatino.

Posamezni tematski sklopi gradiva so bili širši skupnosti predstavljeni skozi občasne objave domoznanskih vsebin v Novem tedniku v rubriki »Zgodbe iz domoznanske kamre« (v sodelovanju z Domoznanskim oddelkom Osrednje knjižnice Celje). Domoznansko gradivo smo širšemu krogu ljudi poskušali približati tudi skozi objave tematskih zgodb na domoznansko obarvani FB strani »Bilo je nekoč med Bočem in Donačko goro«.

Priprava prispevkov za domoznanska portala Kamra in Obrazi slovenskih pokrajin

Objavljene so bile štiri nove tematske zgodbe na portalu Kamra, vezane na preteklost Rogaške Slatine. Nastale so na podlagi slikovnega gradiva (starih razglednic in fotografij) iz domoznanske zbirke Knjižnice Rogaška Slatina. Z digitaliziranim novo pridobljenim slikovnim materialom so bile dopolnjene tudi nekatere že obstoječe digitalne zbirke.

Zbirki biografij znanih Slatinčanov in Rogačanov v spletnem biografskem leksikonu Obrazi slovenskih pokrajin sta bili dodani 2 novi gesli. Tekom leta je v sodelovanju z Domoznanskim oddelkom Osrednje knjižnice Celje potekalo tudi ažuriranje že obstoječih gesel.

Sodelovanje pri nastanku knjige Od vode do kristala: Rogaška Slatina na starih razglednicah in fotografijah do leta 1945

V letu 2024 smo aktivno sodelovali predvsem pri urejanju besedila omenjene knjige; pomagali smo tudi pri iskanju in izboru razglednic, zajetih v omenjeno knjigo, ter nekaj malega tudi pri grafičnem oblikovanju.

Medknjižnična izposoja

Medknjižnično izposajo vodimo v programu COBISS3/Medknjižnična izposoja, ki ponuja sodobno in pregledno poslovanje pri naročanju in izposojanju gradiva za člane knjižnice iz drugih slovenskih knjižnic oz. izposojanje knjig iz zaloge naše knjižnice v druge slovenske knjižnice.

V letu 2024 smo prejeli 91 naročil za medknjižnično izposajo iz drugih knjižnic, realizacija je bila 100 %. Za naše člane smo v druge knjižnice poslali 49 naročil in prav vsa naročila smo prejeli.

Treba je omeniti, da imamo knjižnice znotraj celjskega območja podpisan sporazum o brezplačni MKI za naše uporabnike, saj so stroški pokriti z naslova območnosti (sredstva zagotavlja Osrednja knjižnica Celje).

Obratovalni čas knjižnice

Redni obratovalni čas

Knjižnica Rogaška Slatina je imela za leto 2024 potrjen delovni čas, ki je usklajen z Uredbo o osnovnih storitvah (Ur. l. RS, 29/2003 in 162/22). Ta uredba določa, da mora biti osrednja knjižnica odprta 5 dni v tednu po osem ur in ob sobotah pet ur.

Knjižnica v Rogaški Slatini je bila odprta **45 ur na teden**, in sicer:

Ponedeljek, sredo in petek: 10.00 do 18.00

Torek in četrtek: 7.00 do 15.00

Sobota: 8.00 do 13.00

Krajevna Knjižnica Rogatec je bila odprta **21 ur na teden**, in sicer:

Torek: 10.00 do 18.00

Sreda: 10.00 do 18.00

Četrtek: 10.00 do 15.00

Poletni obratovalni čas (1. 7. 2024–31. 8. 2024)

Knjižnica Rogaška Slatina

Ponedeljek in sredo: 10.00 do 18.00

Torek, četrtek in petek: 8.00 do 15.00

Sobota: ZAPRTO

Knjižnica Rogatec

Torek: 10.00 do 18.00

Četrtek: 9.00 do 15.00

Podatki o prireditveni dejavnosti

V letu 2024 je Knjižnica Rogaška Slatina pripravila številne dogodke, ki so obogatile kulturno življenje skupnosti. Med njimi so bili literarni večeri, pogovorni večeri, delavnice in prireditve za otroke.

Nadaljevali smo projekt, imenovan **Knjižnica semen**, ki je eden od načinov ohranjanja biotske pestrosti kulturnih rastlin, ki temelji na brezplačni izmenjavi semen. Z njim smo se predstavili tudi na Zelenem festivalu, naša stojnica pa je bila zelo obiskana. Poleg tega je RTV SLO pri nas posnela prispevek o Knjižnici semen za potrebe oddaje Na vrtu.

Knjižnica semen je namenjena vsem posameznikom, ki doma pridelujejo svoje vrtnine in pridelke, ter vsem tistim, ki se zavedajo pomena zdravih domačih semen in ohranjanja avtohtonih vrst rastlin ter so pripravljeni za skupno dobro darovati nekaj svojega časa in truda.

Skupaj z Ljudsko univerzo smo pripravili Parado učenja, dan učečih se skupnosti, rdeča nit je bila prepoznavanje izobraževalne vloge, ki jo ima knjižnica v lokalni skupnosti v vseh življenjskih obdobjih posameznika. Pripravili smo ustvarjalne delavnice in predstavitev e-zbirk ter se predstavili na stojnici.

Izpeljali smo **Festival Pranger – ELA**. Omenjeni del festivala se je leta 2008 razširil tudi na posebno festivalsko dogajanje, namenjeno najmlajšim. Poimenovali so ga ELA – po pisateljici Eli Peroci, ki je bila rojena v Rogaški Slatini. Podobno kot je nekoč dejala pisateljica, da namreč »ne piše za otroke, temveč otrokom, in se tako z njimi pogovarja«, skušamo tudi ustvarjalci Prangerja osrednjo festivalsko rdečo nit, to je poezijo, na različne načine približati otrokom v njim ljubi govorici, torej igri in ustvarjalnosti. Eno izmed priložnosti za ustvarjalno zorenje in izražanje nudimo v razpisih, ki jih vsako leto pošljemo v osnovne šole. Tema lanskega »Malega Prangerja« je bila OBJEM. Na natečaj je prispelo 360 pesmi, izmed katerih je komisija izbrala 49 najboljših iz vseh treh triad. Podelitev priznanj se je odvijala 25. maja, kjer je vse navzoče najprej nagovoril župan Rogaške Slatine mag. Branko Kidrič, nato pa so pripravili kratek program. **Latecia Hormuth** je dijakinja Konzervatorija za glasbo in balet Ljubljana in je zapela dve pesmi, in sicer iz muzikala Ariela in arijo iz Puccinijeve opere. Poleg nje so se predstavili še plesalci plesnega kluba **Kušni me in Dancero**.

Poleti smo »olajšali« izbiro gradiva za poletno branje, saj smo ponovno pripravili knjige v projektu »Zmenek na slepo«. Različne žanre knjig smo po naši izbiri zapakirali v vrečke, bralci pa so paketke izbirali glede na njim ljubo tematiko. Izposodili smo 256 paketkov.

Da je vstop v šolo za otroke posebno doživetje, se zavedamo tudi v naši knjižnici, zato se že nekaj let trudimo to prijetno doživetje okrepiti tudi s povabilom v knjižnico. Želimo si namreč, da spoznajo, kako pomemben sopotnik je knjižnica na poti njihovega izobraževanja, poleg tega pa želimo razbiti stereotipe o nezanimivih prostorih in dolgočasnih knjižničarkah/knjižničarjih ter jih spodbuditi željo po čim pogostejšem obisku tega hrama kulture in učenosti. Letos smo jim podarili otroško predstavo društva Enostavno prijatelji.

Počaščeni smo bili, da so se k nam na obisk napovedali udeleženci jezikovne poletne šole Filozofske fakultete iz Maribora skupaj s svojimi mentorji. Ena izmed profesorice je izvedla predavanje od Eli Peroci, ki ga je popestrila Muca Copatarica, ki so jo ob 100. obletnici rojstva Ele Peroci izdelale zaposlene Vrtca Rogaška Slatina. Nato smo jim predstavili knjižnico, povedali nekaj o zgodovini Rogaške Slatine in jih odpeljali na Stolp

Kristal.

Med 20. in 24. novembrom 2024 smo knjižnice po vsej Sloveniji praznovale **teden splošnih knjižnic**. Ob tej priložnosti smo tudi v Knjižnici Rogaška Slatina pripravili obilo zanimivih dogodkov.

Prav na dan slovenskih splošnih knjižnic, ko smo začeti že 19. bralno značko za odrasle, Branje brez meja/Čitanje bez granica) smo na gostili legendo slovenske popevke Eldo Viler, ki je predstavila knjigo Elda: notranji naboj.

Nase smo opozorili tudi s sodelovanjem v vseslovenskem Flash mobu, in sicer je potekal tako, da smo se na točno določen dan ob 12.00 v Rogaški Slatini zbrali na pegazovi ploščadi in 5 min glasno brali.

Aktivno smo sodelovali tudi v Božičkovi dnevni sobi; pripravili smo program za dve popoldnevi (branje pravljic, ustvarjalnice, mini disko). Obiskovalci, predvsem najmlajši, so nad prizoriščem navdušeni, saj na mizi ne manjka medenjakov, Božičku pa lahko posedejo na kolena vsak dan, mu zaupajo skrite želje in se z njim tudi fotografirajo.

V letu 2024 smo v mesecu aprilu zaključili vse tri bralne projekte, tj. **Ježkov nahrbtnik**, **ŠOK** (Škatla odličnih knjig) in **Branje brez meja/Čitanje bez granica** ter potem oktobra oz. novembra začeli novo sezono bralnih projektov. Veseli smo, da se število sodelujočih že nekaj let ostaja približno enako, kar pomeni, da so bralci vseh generacij zadovoljni z izborom gradiva, ki ga ponudimo v branje, in z gosti, ki jih v ta namen povabimo. Ob začetkih in koncih bralnih projektov za otroke in mladino smo organizirali različne dogodke, ki so vseh ciljnim skupinam, katerim so jim namenjeni. Aprila smo ob zaključku sezone Ježkovega nahrbtnika gostili igrano predstavo Maček Muri išče Kroniko. in ob zaključku ŠOK-a televizijsko voditeljico Ano Praznik, ob začetku nove sezone v mesecu oktobru pa domačinko, sicer vzgojiteljico in avtorico pesniške zbirke Deklamacije za vse generacije Tanjo Zagorščak, za začetek ŠOK-a pa igralca v seriji Skrito v raju Zalo Djurič in Mateja Zemljiča.

Organizirali smo tudi zanimive pogovorne večere, med katerimi so po zanimanju in številu obiskovalcev izstopali predavanje **dr. Sebastjana Kristoviča** ter domačinov **Helene Fric Križanec**, ki je predstavila »svojo« Jakobovo pot s Štajerskega Triglava (Donačke gore) na Triglav, **Toneta Plevčaka**, ki je predstavil svojo zadnjo knjigo Tu smo doma, in **Matica Javornika**, ki je raziskoval Tajsko in Vietnam.

Redno smo pripravljali tudi **razstave**, ki imajo med bralci precejšen odziv. Poleg leposlovja, ki ga iščejo za razvijanje bralne kulture, splošno razgledanost ali kakovostno preživljanje prostega časa, ali strokovnega gradiva si mnogokrat izposodijo tudi razstavljeno gradivo, s katerim opozarjamo na pomembnejše dogodke, ki so povezani s knjigo in knjižnimi nagradami ali pa z aktualno temo v določenem časovnem obdobju.

Zaposleni na dan 31. 12. 2024

V knjižnici je bilo zaposlenih 6 ½ delavk, in sicer direktorica, 3 bibliotekarke, 1 višja knjižničarka, 1 knjižničarka in čistilka za polovični delovni čas.

Od februarja do decembra leta 2024 smo imeli eno osebo zaposleno preko javnih del. Pomagala je tako pri osnovnih storitvah knjižnice kot tudi pri prireditveni dejavnosti.

Zunanji sodelavci

Računovodska dela za Knjižnico Rogaška Slatina je v letu 2024 po pogodbi opravljal računovodski servis Revidera računovodstvo, d. o. o., prav tako imamo sklenjeno pogodbo za čiščenje prostorov v Knjižnici Rogatec s podjetjem Slikopleskarstvo in čistilni servis, Bojan Polajžer, s. p. Za storitve varstva pri delu imamo sklenjeno pogodbo s podjetjem Justin, d. o. o., za upravljanje pa s podjetjem Gic gradnje, d. o. o.

Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje

Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih v knjižnicah sta ključnega pomena za zagotavljanje kakovostnih storitev, ki ustrezajo potrebam sodobne družbe. Knjižnice se nenehno prilagajajo novim tehnološkim in družbenim spremembam, zato je redno izpopolnjevanje osebja nujno za ohranjanje visoke ravni strokovnosti in učinkovitosti. Namen tega izobraževanja je večplasten:

- 1. Prilagajanje novim tehnologijam in digitalizaciji:** S hitro rastjo digitalnih tehnologij in spremembami v načinu dostopa do informacij postajajo knjižnice vedno bolj usmerjene v digitalno okolje. Zaposleni v knjižnicah morajo obvladati nove tehnologije, kot so digitalne zbirke, e-knjige, baze podatkov, programska orodja za upravljanje z gradivom in storitvami. Izobraževanje jim omogoča, da se seznanijo z najnovejšimi tehnološkimi trendi in jih uporabijo v vsakodnevnem delu, da bi ponudili sodobne in učinkovite storitve svojim uporabnikom.
- 2. Izboljšanje kakovosti storitev in uporabniške izkušnje:** S strokovnim izpopolnjevanjem zaposlenih se povečuje njihova sposobnost zagotavljanja kakovostnih storitev uporabnikom. Usposabljanja o komunikacijskih veščinah, vodenju knjižničnih programov, spodbujanju bralne pismenosti in izvedbi izobraževalnih aktivnosti pomagajo, da knjižničarji bolje razumemo potrebe različnih uporabnikov, vključno z otroki, mladostniki, odraslimi in ranljivimi skupinami. Dobro usposobljeno osebje lahko ponudi podporo pri iskanju informacij, izposoji gradiva in uporabniškem svetovanju, kar pripomore k boljši uporabniški izkušnji.
- 3. Spodbujanje poklicne rasti in motivacije zaposlenih:** Redno izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje so tudi motivacija za zaposlene, saj jim omogočajo osebni in poklicni razvoj. S pridobivanjem novih znanj in veščin zaposleni ohranjajo zanimanje za svoje delo, kar povečuje njihovo zadovoljstvo in angažiranost. S tem se zmanjšuje tudi fluktuacija zaposlenih, kar je koristno za stabilnost in kontinuiteto delovanja knjižnice.
- 4. Povečanje strokovne usposobljenosti in specializacije:** V knjižničarskem poklicu je nujno stalno poglobljanje strokovnega znanja, bodisi na področju zbiranja in obvladovanja gradiva, bodisi na področju posebnih storitev (npr. za slepe in slabovidne, osebe z invalidnostmi, starejše osebe). Z izobraževalnimi programi se zaposleni lahko usmerijo v specifična področja, kot so upravljanje digitalnih vsebin, razvoj knjižničnih aplikacij ali raziskovalne in informacijske storitve, kar povečuje njihovo strokovno usposobljenost in omogoča boljše zadostitev potrebam različnih uporabniških skupin.
- 5. Spodbujanje inovativnosti in kreativnosti:** Izobraževanje omogoča knjižničarjem, da razvijajo nove ideje in pristope za izboljšanje knjižnične ponudbe. To vključuje inovativne projekte, kot so tematske razstave, literarne delavnice, dogodki za promocijo branja in ustvarjalni programi za mlade. Z novimi znanji in spretnostmi zaposleni lahko izvajajo kreativne pristope za povečanje vključenosti in sodelovanja skupnosti ter boljše vključevanje knjižnice v širše kulturno življenje.

Skupaj z vsemi temi vidiki je namen izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih v knjižnicah zagotoviti, da knjižnice ostanejo pomembni centri znanja, kulture in izobraževanja v digitalnem in hitro spreminjajočem se svetu. Dobro usposobljeni zaposleni so ključni za ohranjanje visoke ravni storitev in za zagotavljanje, da knjižnice še naprej služijo potrebam uporabnikov ter prispevajo k osebnemu in družbenemu razvoju skupnosti.

Naložbe

V letu 2024 je naša knjižnica pridobila pomembno novo opremo, ki je še izboljšala kakovost naših storitev in prispevala k večji dostopnosti. S finančno podporo Ministrstva za kulturo smo štiri nove naprave: dva osebna računalnika, en prenosni računalnik in en tablični računalnik ter paketnik za prevzem gradiva, ki pa smo ga kupili iz lastnih sredstev.

Paketnik za prevzem gradiva predstavlja pomemben korak v modernizaciji naših storitev, saj omogoča enostaven in hiter način prevzema gradiva, tudi izven naših rednih delovnih ur. Ta nova pridobitev povečuje dostopnost za uporabnike, ki zaradi različnih obveznosti ne morejo obiskati knjižnice v času odprtja. Zagotavlja večjo prilagodljivost pri prevzemu izposojenih knjig, omogoča pa tudi hitrejši obrat gradiva ter zmanjšanje gneče v prostorih knjižnice.

Osebna računalnika sta namenjena zaposlenim, in sicer smo zastarelega v izposoji v Rogatcu nadomestili z novim, ravno tako smo storili tudi v domoznanskem oddelku. Prenosni računalnik služi izvedbi dogodkov v Knjižnici Rogatec, tablični računalnik pa je v pomoč pri izobraževanju uporabnikov za uporabo e- gradiva in e-virov.

S pridobitvijo omenjene opreme smo korak naprej pri izboljševanju uporabniške izkušnje in zagotavljanju dostopa do najsodobnejših orodij ter storitev. Vlaganja v tehnološko opremo in infrastrukturo namreč omogočajo, da knjižnice ostajajo pomembni centri znanja in kulture tudi v sodobnem svetu, kjer so nove tehnologije ključnega pomena za ohranjanje dostopa do informacij in gradiva.

Prostor in oprema

Prostor

Osrednja Knjižnica Rogaška Slatina razpolaga s prostorom, velikim 921 m², ki zadostuje za vse dejavnosti, ki jih knjižnica po zakonu mora opravljati. Prostori so veliki in svetli ter udobno opremljeni, otroški oddelek ponuja več različnih didaktičnih igrac, kar pripomore k temu, da se uporabniki v njih radi zadržujejo.

Krajevna Knjižnica Rogatec razpolaga s prostorom, velikim 90 m². Glede na **Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe**, ki je bil sprejet marca 2023, je Knjižnica Rogatec kategorizirana kot **krajevna knjižnica tipa 1** (najmanj 2500 potencialnih uporabnikov). To pomeni, da ima vsaj **150 m² uporabne površine**, kar pomeni, da nam do zadostitve tega pogoja **manjka še 60 m²** (oz. 30 m², če upoštevamo 80 % izpolnjevanje zahtev pravilnika). Ker na prostorsko stisko opozarjamo že dobro desetletje, bo treba v najkrajšem možnem času najti ustrezno rešitev.

Oprema

Računalniška oprema: v knjižnici je skupaj 16 računalniških mest za uporabnike. Na vseh računalnikih je zagotovljen dostop do interneta, elektronske pošte, elektronskih virov in urejanja besedila. Uporabnikom sta v obeh knjižnicah na voljo tiskalnik in skener.

Javno predstavlanje knjižnice

Knjižnica o delu, prireditvah in ostalih dejavnostih redno obvešča svoje uporabnike preko medijev, občinskih glasil, informativnih biltenov, s plakati na oglasnih deskah in osebno pri izposojnem pultu. O svojih aktivnostih obveščamo na spletni strani (<http://www.r-sl.sik.si/>) in na socialnem omrežju Facebook, ki je odlično obiskan.

Celostno podobo knjižnice oblikujemo z izdajanjem zloženek, s katerimi obveščamo o koledarju dogodkov, oblikujemo in tiskamo plakate, pripravljamo zloženke, s katerimi uporabnike seznanjamo z uporabo podatkovnih baz, ki jih ponuja knjižnica, izdelujemo pa tudi priporočilne sezname za odrasle in mladino. Za obveščan je o prireditvah, ki jih organizira knjižnica, tiskamo vabila in plakate, ki jih oblikujemo v knjižnici. So cenovno ugodni, a vseeno estetski in zelo prepoznavni. O aktivnostih obveščamo tudi medije, ki o dogajanju v knjižnici redno ali občasno poročajo (Rogaške novice, Radio Rogla, Kozjansko.info, Štajerski val, Novi tednik in Radio Celje, VTV, RTV Slo). Sodelujemo pri izgradnji zbirke dveh domoznanskih portalov, pri katerih sodeluje Knjižnica Rogaška Slatina, in sicer Karma in biografski leksikon Obrazi slovenskih pokrajin. Kamra je prepoznavna po zgodbah, vezanih na posamezna lokalna okolja. Poudariti je treba, je portal naravnani na državni nivo, tako da s tem promoviramo tudi občini Rogaška Slatina in Rogatec. V spletni biografski leksikon pa vnašamo znane, pomembne oz. za naše kraje zaslužne ljudi.

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Uspešni smo bili pri prijavi na razpis Ministrstva za kulturo RS za nakup knjižničnega gradiva v višini 19.500 EUR, prav tako smo uspeli na razpisu za sofinanciranje nakupa IKT-opreme. Kupili smo 2 osebna računalnika (1 za izposajo v Rogatcu in 1 za domoznanski oddelek), 1 prenosnik za dogodke v Rogatcu in 1 tablični računalnik za prikaz delovanja e-literature in virov uporabnikom v skupni vrednosti 3.803 eur; 50 % je sofinanciralo ministrstvo, 50 % smo prispevali iz lastnih sredstev.

Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa

Knjižnica je uspešno izvajala vse obvezne osnovne dejavnosti iz 2. člena Zakona o knjižničarstvu, tako da se na področju dela knjižnice ni zgodilo ničesar, kar bi imelo za Knjižnico Rogaška Slatina nedopustne posledice.

Ocena uspeha v primerjavi s preteklim letom oz. preteklim večletnim obdobjem

Letno poročilo 2024 je narejeno tako, da lahko delo zavoda primerjamo z delom preteklih let.

Leto	Knjižnična zaloga	Prirast gradiva	Aktivni člani	Obiskovalci	Št. izposojenih enot gradiva	Število prireditvev
2020	71.380	1.655	2.527	38.781	149.204	56
2021	73.070	2.283	2.535	35.500	127.942	61
2022	74.702	2.079	2.612	37.681	131.175	79
2023	75.138	2.078	2.688	38.833	130.918	104
2024	76.467	1.818	2.701	39.078	126.624	108

Tabela 9: Nekateri kazalci uporabe knjižnice za obdobje 2020–2024

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Knjižnica je v vseh elementih finančnega poslovanja delovala v skladu z dogovori in pogodbami s financerji. Sredstva so bila porabljena namensko. Ves čas smo se trudili izpogajati ugodne cene in čim višje popuste tako za neprogramske in programske stroške.

Že v letu 2023 je prišlo do enormnega povečanja stroškov elektrike in tudi plina. V letu 2024 smo zamenjali dobavitelja za oba energenta (iz Gen-I za električno energijo smo prešli k Elektru Celja, iz Adriaplina pa h Gen-i), saj sta nam ponudila zelo konkurenčni ceni. Realno stanje stroškov po novem podpisu pogodb bo vidno šele v letu 2025, ampak vseeno verjamemo, da bomo prihranili vsaj 10 % skupnega zneska obeh energentov.

Ocena učinkov poslovanja zavoda na druga področja

Poslovanje knjižnice ima širok in globok vpliv na številna področja, tako na lokalno skupnost kot na širšo družbo. Knjižnice niso zgolj izobraževalne ustanove, temveč pomembni dejavniki v spodbujanju kulturnega, socialnega in gospodarskega razvoja. V nadaljevanju bomo ocenili učinke poslovanja naše knjižnice na različna področja:

- Izobraževanje in pismenost:** Knjižnice igrajo ključno vlogo pri spodbujanju pismenosti in izobraževanja na vseh ravneh. Nudijo dostop do knjig, učbenikov in drugih učnih virov, kar omogoča samostojno učenje in raziskovanje. Še posebej pomembne so za mlade, saj spodbujajo bralno pismenost in razvijanje kritičnega mišljenja. Programi za otroke, mladostnike in odrasle, kot so literarni krožki, delavnice za izboljšanje pisnih in jezikovnih veščin ter tečaji računalniške pismenosti, imajo dolgoročne učinke na kakovost izobraževanja in razvoj osebnih veščin v skupnosti.
- Kulturni in družbeni razvoj:** Knjižnica je pomemben kulturni center v lokalnem okolju, saj ponuja prostor za kulturne dogodke, predavanja, razstave, predstave in druge družabne aktivnosti. S tem omogoča dostop do kulture vsem prebivalcem, ne glede na njihov socialni status. Knjižnica tako

spodbuja kulturno izmenjavo in participacijo v kulturnem življenju, kar pripomore k večji družbeni povezanosti. Poleg tega organizirani dogodki, kot so literarni večeri ali razstave lokalnih umetnikov, krepijo občutek skupnosti in omogočajo, da se lokalni talenti predstavijo širši javnosti.

3. **Socialna vključenost in enakopravnost:** Knjižnice so tudi pomembni dejavniki socialne vključenosti. Nudijo prostor, kjer se lahko povežejo ljudje iz različnih družbenih slojev, starostnih skupin in narodnosti. Ponuja podporo ranljivim skupinam, kot so brezdomci, starejši, brezposelni in osebe z invalidnostmi. Knjižnice omogočajo dostop do informacij, kar je ključno za socialno in ekonomsko enakost. Prav tako izvajajo programe za spodbujanje socialne vključenosti, kot so prostovoljstvo, skupinski projekti ali srečanja, kjer lahko posamezniki delijo svoje izkušnje in znanje.
4. **Gospodarski učinki:** Poslovanje knjižnice pozitivno vpliva tudi na gospodarstvo. S tem ko knjižnice ponujajo brezplačen dostop do informacij, pomagajo posameznikom pri iskanju zaposlitve, izpopolnjevanju poklicnih veščin ter pridobivanju novih znanj, ki so ključna za izboljšanje zaposlitvenih možnosti. Knjižnice prav tako podpirajo podjetništvo, saj ponujajo dostop do poslovnih virov, raziskav in tržnih analiz. Številne knjižnice imajo posebne programe za podjetnike, kot so delavnice o podjetništvu ali dostop do digitalnih orodij za poslovno načrtovanje.
5. **Dostop do informacij in digitalizacija:** Knjižnice igrajo ključno vlogo pri zagotavljanju dostopa do informacij v digitalnem svetu. S širjenjem digitalnih virov, e-knjig in drugih interaktivnih vsebin, knjižnice omogočajo uporabnikom dostop do najnovejših informacij in znanja, ne da bi morali obiskovati drage plačljive vire. Poleg tega organizirajo tečaje in delavnice za digitalno pismenost, kar uporabnikom vseh starosti omogoča, da se prilagodijo tehnološkim spremembam in tako izboljšajo svoje digitalne veščine. S tem knjižnice pomagajo preprečiti digitalno izključenost in omogočajo vsem enakopraven dostop do pomembnih virov.

Poslovanje knjižnice ima torej širok in pozitiven vpliv na številna področja. S svojo široko paleto storitev in programov knjižnica ne le spodbuja izobraževanje, temveč tudi krepi kulturno, socialno in gospodarsko življenje skupnosti. V današnjem digitalnem svetu, kjer je dostop do informacij in virov ključnega pomena, je vloga knjižnice pomembnejša kot kdaj koli prej. S svojim neprecenljivim prispevkom k družbeni in kulturni povezanosti knjižnice ostajajo ključne za razvoj posameznikov in skupnosti.

Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Strokovni delavci so bili razporejeni na delovna mesta v skladu s posameznimi pogodbami o delu, vendar pa v zavodu s samo petimi zaposlenimi vsak strokovni delavec opravlja različna strokovna dela, ne glede na razporeditev po delovnih mestih. Od januarja do decembra 2024 smo imeli zaposleno delavko preko javnih del. Ker je to delavka s statusom invalida, je knjižnica mesečno za to zaposlitev prispevala le 5 % (plačali smo jih iz lastnih sredstev), ostalo je šlo v breme Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje.

Zaključek

Osnovna vloga knjižnic v današnjem času je razvoj storitev ter dostopnost raznovrstnega gradiva, ki je namenjeno vsem članom družbe, še posebno mladim, tako da lahko razvijajo svoje sposobnosti pri branju, pismenosti, ustvarjalnosti, uporabi sodobnih tehnologij, iskanju informacij in virov v strokovni literaturi, učenju in pridobivanju znanja, prav tako pa spoznavajo različne avtorje in leposlovna dela ter pridobivajo dodatna znanja o aktualnih temah v družbi. Na ta način se osebno in intelektualno rastejo.

Knjižnica je srce oz. dnevna soba lokalne skupnosti. Vsem, ne glede na raso, starost, spol ali ekonomski položaj, omogoča dostop do informacij, ki so bistvenega pomena za kakovostno življenje. Menimo, da uspešno spodbujamo bralno kulturo in vseživljenjsko izobraževanje, ohranjamo kulturno identiteto in sooblikujemo podobo občin Rogaška Slatina in Rogatec.

V letu 2024 smo se kot knjižnica soočali z mnogimi izzivi in priložnostmi, ki jih prinaša hitro razvijajoč se digitalni svet. Informacijska tehnologija je postala nepogrešljiv del našega vsakdana in spreminja način, kako dostopamo do informacij, komuniciramo in izobražujemo se. V tem dinamičnem okolju pa ima knjižnica še vedno ključno vlogo – ni le prostor za iskanje knjig, temveč tudi stičišče med fizičnim in digitalnim svetom. Knjižnice danes niso zgolj skladišča informacij, temveč aktivna središča, kjer se uporabniki lahko izobražujejo, raziskujejo, sodelujejo in se kreativno izražajo, tako v fizičnih kot virtualnih okoljih.

Pomembno je, da knjižnice sledijo tehnološkim trendom in se prilagajajo potrebam uporabnikov, ki iščejo hitro in enostavno dostopne informacije. Zato smo v preteklem letu še bolj poudarili digitalno dostopnost naših virov, uvajali nove platforme za izposojanje e-knjig in e-virov ter organizirali delavnice za spoznavanje digitalnih orodij. Tako smo se zavezali, da bomo še naprej zagotavljali dostopnost znanja in informacij za vse – tako tiste, ki prisegajo na tradicionalne knjige, kot tiste, ki raje uporabljajo digitalne medije.

Vendar pa moramo kot knjižnice še naprej razvijati nove načine, kako privabiti obiskovalce v naše prostore. Pomembno je, da se zavedamo, da so knjižnice več kot le tiha mesta za branje – so dinamična in vključujoča okolja, kjer se lahko uporabniki povezujejo, ustvarjajo in sodelujejo. Za povečanje obiska in vključevanje različnih ciljnih skupin bi lahko organizirali več interaktivnih dogodkov, kot so tematske delavnice, tehnološke predstavitve, literarni večeri ali kreativni projekti za mlade. Prav tako bi bilo smiselno še bolj spodbujati sodelovanje s šolami, društvi in lokalnimi podjetji, da se knjižnice ponovno postavijo v središče skupnosti.

Knjižnica bo tudi v prihodnosti igrala ključno vlogo v kulturnem in izobraževalnem življenju skupnosti. Z ohranjanjem tradicije, hkrati pa z uporabo novih tehnologij bomo ostali prostor, kjer se srečujejo znanje, kultura in družbena povezanost. Naša naloga ostaja, da zagotavljamo dostopnost do virov in podporo vsem, ki iščejo način, kako se razvijati in rasti v sodobnem svetu.

Realizacija finančnega načrta – denarni tok za leto 2024

	- v evrih -	PLAN	PLAN	PLAN	REALIZACIJA	KNJIŽ.	KNJIŽ.	INDEKS
		JANUAR -	ROG. SL.	ROGATEC	JANUAR-	ROG. SL.	ROGATEC	REAL. 2024/
		DECEMBER	2024	2024	DECEMBER	2024	2024	PLAN 2024
		2024			2024			v %
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7=4/1)
	I. SKUPAJ PRIHODKI	396.500	321.165	75.335	405.002	336.017	68.985	102,14
	I. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (A+B)	396.500	321.165	75.335	405.002	336.017	68.985	102,14
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	380.500	308.845	71.655	389.112	320.128	68.985	102,26
7400	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	18.500	14.245	4.255	21.401	16.916	4.485	115,68
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	362.000	294.600	67.400	367.711	303.212	64.500	101,58
7402	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja							
7403, 7404	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij							
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij							
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije							
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	16.000	12.320	3.680	15.890	15.890	0	99,31
del 7102	Prejete obresti				80	80	0	
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja							
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	16.000	12.320	3.680	15.810	15.810	0	98,81
72	Kapitalski prihodki							
730	Prejete donacije iz domačih virov							
731	Prejete donacije iz tujine							
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije							
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij							
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0	0	0	0	0,00
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu							
del 7102	Prejete obresti							
	II. SKUPAJ ODHODKI	396.500	321.165	75.335	404.949	331.198	73.751	102,13
	I. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	396.500	321.165	75.335	404.949	331.198	73.751	102,13
	A. Plače in drugi izdatki za zaposlenim	217.184	170.018	47.166	211.922	168.771	43.150	97,58
del 4000	Plače in dodatki	186.458	145.459	41.000	183.613	145.707	37.905	98,47
del 4001	Regres za letni dopust	8.470	6.800	1.670	9.300	7.569	1.730	109,80
del 4002	Povračila in nadomestila	15.053	12.213	2.840	12.950	10.777	2.174	86,03
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost - jubilejna	7.203	5.546	1.657	4.899	3.798	1.101	68,01
del 4004	Sredstva za nadurno delo	0	0	0	115	115	0	0,00

	- v evrih -	PLAN	PLAN	PLAN	REALIZACIJA	KNJIŽ.	KNJIŽ.	INDEKS
		JANUAR -	ROG. SL.	ROGATEC	JANUAR -	ROG. SL.	ROGATEC	REAL. 2024/
		DECEMBER	2024	2024	DECEMBER	2024	2024	PLAN 2024
		2024	(2)	(3)	2024	(5)	(6)	v % (7=4/1)
		(1)			(4)			
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	0	0	0	0	0	0	0,00
del 4009	Druge izdatki za zaposlenim	0	0	0	1.044	804	240	0,00
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	32.737	25.540	7.198	33.458	26.509	6.949	102,20
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	17.400	13.644	3.846	16.644	13.192	3.452	95,16
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	12.232	9.542	2.690	13.373	10.607	2.766	109,33
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	112	87	25	114	90	23	101,46
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	186	145	41	189	150	39	101,43
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDP/ZJU	2.718	2.121	597	3.139	2.470	669	115,50
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	98.078	87.362	10.716	104.377	91.564	12.813	106,42
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	34.759	27.558	7.201	36.787	28.671	8.116	105,83
del 4021	Posebni material in storitve	1.884	1.007	877	2.028	1.863	165	107,67
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	25.190	24.661	529	33.937	33.046	891	134,72
del 4023	Prevozni stroški in storitve	0	0	0	0	0	0	0,00
del 4024	Izdatki za službena potovanja	1.844	1.543	301	1.535	1.272	263	83,27
del 4025	Tekoče vzdrževanje	15.688	15.080	608	17.967	16.688	1.279	114,53
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	245	245	0	305	305	0	124,67
del 4027	Kazni in odškodnine	0	0	0	0	0	0	0,00
del 4029	Druge operativni odhodki	18.469	17.269	1.200	11.818	9.719	2.099	63,99
403	D. Plačila domačih obresti							
404	E. Plačila tujih obresti							
410	F. Subvencije							
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom							
412	H. Transferi neprifitnim organizacijam in ustanovam							
413	I. Drugi tekoči domači transferji							
	J. Investicijski odhodki	48.500	38.245	10.255	55.193	44.353	10.839	113,80
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0	0	0	0	0,00
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 482 - javna dela							
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 483 - javna dela							
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 484	0						
	III. PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) PRIHODKOV NAD ODHODKI (I-II.)	0	0	0	53	4.819	-4.766	-32,047

Knjižnica izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini **1.720 EUR** pred obdavčitvijo, oz. **1.694 EUR** po obračunu DDPO. Presežek se je pretekla leta delil med obe občini ustanoviteljici v deležu, in sicer 23% na Rogatec, 77% na Rogaško Slatino, letošnji presežek, predlagamo, da se v celoti pripiše občini Rogaška Slatina, saj je iz delitve stroškov in prihodkov med občinami razvidno, da je del stroškov občine Rogatec nepokrit iz prihodkov, ki jih zagotovi občina.

Skupni prihodki po denarnem toku presegajo planirane prihodke, planirani so bili v znesku 395.500 EUR, realizirani pa v višini 405.002 EUR.

Prihodki iz sredstev javnih financ so bili za 2,26 % višji od planiranih, in sicer sredstva prejeta iz državnega proračuna od Ministrstva za kulturo so bila prejeta v višini 21.401 EUR, kar je 15,68% več od planiranih, sredstva prejeta od občin pa so bila za 1,58 % višja od planiranih.

Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe so bili v letu 2024 za 1,19 % nižji od planiranih.

Skupni odhodki so bili v letu 2024 za 2,13 % višji od planiranih.

Plače in drugi izdatki zaposlenim so bili za 2,42 % nižji od planiranih, **prispevki za socialno varnost** so bili za 2,20 % višji od načrtovanih.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so bili za 6,42 % višji od planiranih. **Investicijski odhodki** so višji od načrtovanih za 13,80 %.